

The University of Fiji

CENTRE FOR ITAUKEI STUDIES

FINAL EXAMINATION SEMESTER 1, 2015

ITK308

Methodologies of Teaching Writing

Time Allowed: Three hours (3 hours)

(An extra ten minutes is allowed for reading this paper)

IDUSIDUSI

- 1.0 Vola kece na nomu isaunitaro ena ivola ni saunitaro.
- 2.0 E lima taucoko na draunipepa ena ivola ni taro oqo.
- 3.0 Vola na nomu ivakatakilakila vakanaba **ena imatai ni drauniveva ena ivola ni saunitaro.**
- 4.0 Kevaka o vakayagataka eso tale na drauniveva, raica me volai vakamatata na naba ni taro. Vesuka vata kei na ivola ni saunitaro .
- 5.0 E rua na wasewase ni taro.

Na **Wasewase A** e 40 na maka. E tiko kina e walu na taro. Mo sauma kece na taro.

Na **Wasewase B** e 60 na maka. E tiko kina e vitu na taro. Mo sauma ga e ono na taro ena wasewase qo

1. Ena mataqali volavola vakainaki (genres) ka talanoataki kina e dua na ka sa yaco oti (recount), vola mai na kena inaki ni veitaratara (social purpose), na kena suitu (generic structure), kei na mataqali umavosa ena vakayagataki (language features).
2. Eda vulica ni tu eso na veika era moica se tarasautaka na mataqali vosa, iyatuvosa kei na umavosa eda vakayagataka. Tasereki ira mada na veika qori.
3. Ena mataqali volavola vakainaki (genres)ka vakaraitaki vakadodonu kina na nanuma ena dua na yasana (Exposition – argument), vola mai na kena inaki ni veitaratara (social purpose), na kena suitu (generic structure), kei na umavosa ena vakayagataki (language features).
4. Na cava na ibalebale ni volavola me vaka na veika o sa vulica?
5. O iko e dua na qasenivuli ni fomu 4 ena koronivuli ni sekedari e Natabua, Lautoka ka o na qarava vakacava na ulutaga ni volavola qo kei ira na nomu gonevuli, “Na Marautaki ni qaqa ena Qito ni Coca Cola”.
6. Era dau kauta mai ki na nodra volavola o ira na dauvolavola uasivi eso na kilaka me vukeyi ira ena nodra vakadewataka na ibalebale vei ira e nakiti me nodra na itukutuku. Vakamacala mada kina _____.
7. Ena mataqali volavola vakainaki (genres)ka vakaraitaki vakadodonu kina na nanuma ena yasana ruarua (Exposition – discussion), vola mada na kena inaki ni veitaratara (social purpose), na kena suitu (generic structure), kei na mataqali umavosa ena vakayagataki (language features).
8. Na cava na vuna erau duidui kina na kena ivolavolai e dua na icakacaka ni kakana kei na volai ni dua na ivola vua na edita ni Lalakai

IMATAI NI TARO: NA VAKABAUTA NI VOLAVOLA

A cava eso na vakabauta(beliefs)baleta na vulici kei na vakatavulici ni volavola. Vola sobu e tini na vakabauta o vulica ena vuli qo.

E dua na kena ivakaraitaki :

Mera vakamatatataka na qasenivuli na nodra dui vakabauta baleta na vuli, baleta na ibalebale ni volavola kei na vuna era vakatavulica kina ena iwalewale era sa taurivaka tiko

(10 na maka)

IKARUA NI TARO: VAKATAVULICI NI VOLAVOLA VAKAPORODATA

Eso na ciori ni volavola era a vakayagataki tu mai ena loma ni 40 na yabaki sa oti me yacova mai qo. E salavata mai na ciori oqori na kena itovo ni rai se vakabauta me baleta na vulici kei na vakatavulici ni volavola.

Vakatavulici ni volavola vakaporodata se volavola me vakaoti sara na sasaga (Writing as product)

Vakamacalataka mada vakavinaka na rai ni volavola me rawa ni kilai na vakanananu se rai e bula tiko ena kena itabagauna.

Mo vola na veika e vakayacori ena lomanivalenivuli ena kena vakatavulici na volavola ena mataqali rai qo.

(10 na maka)

IKATOLU NI TARO: VAKATAVULICI NI VOLAVOLA VAKABULIBULIKA (Writing as creativity)

Vakamacalataka mada vakavinaka na rai ni volavola me rawa ni kilai na vakanananu se rai e bula tiko ena kena itabagauna.

Mo vola na veika e vakayacori ena lomanivalenivuli ena kena vakatavulici na volavola ena mataqali rai qo.

(10 na maka)

IKAVA NI TARO: VAKATAVULICI NI VOLAVOLA VAKAITUVATUVA (Writing as process)

Vakamacalataka mada vakavinaka na rai ni volavola me rawa ni kilai na vakanananu se rai e bula tiko ena kena itabagauna.

Mo vola na veika e vakayacori ena lomanivalenivuli ena kena vakatavulici na volavola ena mataqali rai qo.

(10 na maka)

IKALIMA NI TARO: VAKATAVULICI NI VOLAVOLA VAKASUITU (Writing as genre)

Vakamacalataka mada vakavinaka na rai ni volavola me rawa ni kilai na vakanananu se rai e bula tiko ena kena itabagauna.

Mo vola na veika e vakayacori ena lomanivalenivuli ena kena vakatavulici na volavola ena mataqali rai qo.

IKAONO NI TARO: VAKATAVULICI NI VOLA IVOLA VAKACAKACAKA (Formal Letter Writing)

Wasewase A

Sa volai toka e ra e dua na cakacaka ni vola ivola mo cakava. Wilika vakavinaka sara na veika e vakaraitaki tiko kina ni bera na volavola.

O vunivola tiko ni koronivuli na Namalata Central School ena tikina ko Tavuki ena yasana o Kadavu ka me yacamu o Kameli Muriceva. E sa tara oti e dua tale na valenivuli vou ka nanumi ena nomudou bose me laki dolava na Minisita ni Vuli ena i ka 10/07/07 ena tini na kaloko ena mataka. Vola na ivola ka sureta kina na Minisita ni vuli me vakayacora na itavi bibi oqo. Nanuma mo na vakaraitaka kece ena nomu ivola na veika bibi eso e dodonu me na kila tiko baleta na soqo ena siga namaki oya.

Wasewase B.

O iko e dua na qasenivuli ni Fomu va ka soli mo lai vakatavulica na vola ivola ki na Fomu 3 ka ni tauvimate na nodra qasenivuli. Ena cakacaka ni vola ivola vata ga mai na

Wasewase B, vakamacalataka na veika o na vakayacora ena nomu vakavulica

(tekivu ni lesoni → cava ni lesoni)

(10 na maka)

IKAVITU NI TARO: NOMU VAKABAUTA BALETA NA VOLAVOLA

Vakamatatataka mada na nomu vakabauta vakataki iko baleta na ibalebale ni volavola, na kena vulici na volavola, kei na vuna o vakatavulica kina ena iwalewale o sa taurivaka tiko.

(10 na maka)

Sa cava eke na veitarogi

